

Het is uiteraard belangrijk dat de bewijsmiddelen die worden gepresenteerd in de rechtszaal dezelfde zijn als die welke werden aangetroffen tijdens het onderzoek naar de zaak.

Ten dele is dit een zaak van vertrouwen in politie en Openbaar Ministerie, want het vervalsen van een bewijsmiddel ligt binnen hun mogelijkheden. Denk maar eens aan het wel eens uitgesproken vermoeden, dat het DNA van Louwes gewoon op de blouse werd gesmeerd.

Aan deze mogelijkheden gaan we hier voorbij. Wat we aantreffen in de Deventer Moordzaak is op zich al erg genoeg, zo zal blijken.

De zogenaamde Chain of Custody is in deze zaak op meerdere wijzen verbroken. In principe kun je je drie versies voorstellen:

1. Je hebt twee uiteinden, die niet meer op elkaar aansluiten.
2. Je hebt een begin, maar geen einde van de ketting.
3. Je hebt een uiteinde, maar waar zit het begin?

Geval 1 is duidelijk.

Het meest aansprekende voorbeeld is de blouse van het slachtoffer. Die staat afgebeeld op de plaats delict (25 september 1999) in een vijftal digitale opnames. Twee ervan echt dichtbij (a). Vervolgens zijn er in 2003 en 2006 allerlei close-ups van gemaakt (d en e).(*)

Heel opvallend zijn ook een aantal foto's die werden gemaakt in de avond van de dag dat het misdrijf ontdekt werd (b). En er is nog een foto op de volgende dag, in de vorm van een foto van het slachtoffer op de sectietafel (c).

Nadere studie wijst uit, dat al in (b) verschillen zijn met (a). Ook (c) verschilt al op meerdere posities van (a). Uiteraard verschillen (d) en (e) van (a), maar ze verschillen ook onderling.

Waaruit bestaan de verschillen? Wel, we zien vooral nieuwe bloedvlekken op de foto's. Heel grote, zoals in (b) en heel veel kleine afdrukjes vanaf (c).

Voorts zien we roze vlekken op de foto's van (d) en (e), die we bijna geen van alle kunnen zien op (a) en één waarvan we in de vergelijking van (b) met (d) en (e) met zekerheid kunnen vaststellen, dat deze later is ontstaan.

Voorts zijn er in de latere series allerlei vouwen zichtbaar, die in de eerste foto's (a) en (b) niet waren en in stappen zijn toegevoegd.

Wat is het gevolg? Nu, indien we een van deze sporen nader onderzoeken (bloedvlekjes, roze vlekken op DNA bijvoorbeeld), terwijl deze niet in (a) zichtbaar waren, weten we na afloop helemaal niets. Is de aangetroffen waarneming het gevolg van handelen van een dader of van een onderzoeker? Zowel zichtbare sporen als onzichtbare sporen (DNA) kunnen zijn verplaatst. Zichtbare vlekjes bovenop al aanwezig DNA (speeksel!) en DNA op al aanwezige zichtbare sporen.

Hoe vond de contaminatie plaats? Zelfs dat kunnen we achteraf reconstrueren. Na ontdekking van het misdrijf werd ter plaatse onderzoek gedaan aan de omgeving van

het slachtoffer. Aan het slachtoffer zelf echter in principe niet. Er was een GGD-arts ter plekke om een dergelijk onderzoek te doen, maar hem werd toegang tot het stoffelijk onderzoek geweigerd. Vastgelegd in PV d.d. 18 februari 2014. In de avonduren van 25 september 1999, toen het slachtoffer was overgebracht naar het mortuarium van het Deventer ziekenhuis, werd alsnog het lichaam van het slachtoffer gevisiteerd. Dat blijkt uit de foto's in serie (b). Die laten verschillen zien met (a) en laten zien dat er een grote extra vlek is vrijgekomen, terwijl de blouse is losgeknoopt. En er is een waarneming geformuleerd die overigens later werd verdonkeremaand:

"Kennelijk is tijdens het steken in de blouse niet direct door de stof van de blouse gestoken, doch is de stof, om het mes geklemd, voor een deel mee het lichaam ingedrongen alvorens het mes door de stof van de blouse is gedrongen."

Dit gegeven vormt overigens een voorbeeld van een type 2 breuk in de bewijsketen ofwel **the chain of custody**. De reden laat zich gemakkelijk raden, als we een tweede opmerking die werd verdonkeremaand citeren:

"Gelet op de beschadigingen aan de blouse, veroorzaakt door het mes, achten wij het mogelijk dat het mes waarmee het slachtoffer is gestoken geen scherpe punt had i.c. dat het mes een afgebroken of omgebogen punt had."

Immers "speelde" de recherche al met een mes, dat kandidaat was als moordwapen, maar niet voldeed aan bovengenoemde veronderstelling.

De volgende ochtend zien we de gevolgen in foto (c). Pas in 2006 attendeerde een NFI-onderzoeker (ir. Geradts) tussen de regels door op dit gegeven. Ook saillant is het achterlaten van een spoor, dat sterk lijkt op de afdruk van een horlogebandje.

Geval 2.

Als eerste voorbeeld geldt het chemisch onderzoek, dat kan hebben plaats gehad in 2003. Kan, want we vinden fysiek bewijs voor dit onderzoek middels een knipsel uit de blouse, waaraan als steekwoord het woord CHEMIE is toegevoegd. Maar er heeft volgens de verklaring van ing. Eikelenboom geen chemisch onderzoek plaatsgevonden, omdat de afdeling chemie van het NFI er geen meerwaarde in zag. Hetgeen maar eens demonstreert, op welk een laag niveau het wetenschappelijk inzicht bij het NFI aanwezig was. Immers had dit onderzoek ook een "MINwaarde" kunnen opleveren, namelijk de onschuld van de betrokkene. Het ging immers om de samenstelling van de zogenaamde roze vlekken, waaraan de NFI-onderzoeker veel waarde hechtte. En die volgens deze onderzoeker wel eens uit make-up van het slachtoffer konden bestaan (vrijwel zeker onjuist als men de overige roze vlekken bestudeerd, waarvan de belangrijkste in 2006 als bloed werd gekenschetst door datzelfde NFI).

Een soortgelijk geval is de ontdekking van oplichtende sporen op het rugpand van de blouse, welke NIET werden onderzocht. De redenering was, dat het geen dadersporen konden zijn, omdat deze sporen zich bevonden op dat deel van de blouse, dat werd bedekt door een vest. Ook hier weer een gevalletje "MINwaarde". Waren hier sporen

van de verdachte aangetroffen, dan zou daarmee zijn versie van de gebeurtenissen zoveel in waarde hebben gewonnen dat hij daarmee zou zijn vrijgepleit.

Ook de kledingstukken van het slachtoffer, die niet meer zijn opgedoken vallen onder type 2, evenals de sporen, die de technische recherche rondom het slachtoffer verzamelde: vochtsporen in de gang en folies van de vloer en van de blouse. De folies werden overigens wel bekeken en in 2006 nog eens. In 2006 bleken er ongeveer 50 haren op zichtbaar te zijn, waar in 2003 was vastgesteld dat de folies geen bijzonderheden lieten zien. Gevalletje type 1 alsnog. In 2006 werd vastgesteld, dat sommige van die haren geschikt waren voor DNA-onderzoek, dat alsnog werd nagelaten (dus toch gevalletje 2?).

Geval 3.

In 2006 werd door het NFI de wens geuit nagelvuil van het slachtoffer nader te onderzoeken. Een bijzondere wens, want er was geen nagelvuil verzameld van het slachtoffer, afgaande op de sporenlijst. Wel nagelknipsels, maar dat is wezenlijk iets anders. Letterlijk genomen bewijs uit het niets dus en daarmee geval 3. Een Deus-ex-Machina na alle gevonden afwijkingen dat nog eens werd aangedikt toen in 2014 het parket met de beslissing kwam dat het autosomale DNA van Louwes in het celmateriaal afkomstig van de nagels moest worden bestudeerd. In 2003 was al gebleken, dat er geen autosomaal DNA van Louwes in dat materiaal zat. Ergens onderweg was er verwarring ontstaan rond de wel aanwezige Y-DNA-kenmerken van Louwes, welke heel goed het gevolg konden zijn van het gerommel met de blouse voorafgaande aan de sectie, zoals hierboven al beschreven of zelfs van het geven van een hand (het ging om maar een handvol DNA-moleculen). Overigens is dit een gecompliceerde breuk in de bewijsketen; immers er bestaan twee rapporten omtrent het verzamelen van de nagelknipsels op twee verschillende tijdstippen. Eén ervan is vermoedelijk een verzinsel om "de zaak recht te breien" en stamde uit een PV, opgesteld in 2003. Toen werd na de sectie geknipt. Volgens het PV van 12 november 1999 werd reeds in het mortuarium geknipt, een feitelijke doodzonde.

Een voorbeeld uit een heel andere hoek: Louwes werd voor leugenaar uitgemaakt, toen hij stelde vanaf de A28 met het latere slachtoffer te hebben gebeld. Het bewijs van het Openbaar Ministerie bestond eruit, dat een zendmast in Deventer het gesprek had afgewikkeld. Dat bewijs was maar een half bewijs, want het was pas compleet geweest, indien was vastgesteld hoe ver Louwes daarbij van die zendmast verwijderd was. Die vaststelling was mogelijk geweest toen het zendmast-verhaal opdook. Er werd een recent artikel¹ geraadpleegd, waarin die mogelijkheid correct werd beschreven, gevolgd door een onjuiste en ongefundeerde stellingname van de zijde van de recherche:

“Alleen wanneer er een gesprek plaats vindt, wordt de plaats van de GSM-paal, die het signaal verstuurd, gelokaliseerd. ”

¹ De Mobile Telefoon als Peilbaken. Ars Aequi Jaargang 49-9, september 1999
<https://deemzet.nl/documenten/pdf/19990901DE%20MOBIELE%20TELEFOON%20ALS%20PEILBAKEN.pdf>

Dan zou een mobiele telefoon geen gesprekken kunnen ontvangen, dat weet een kind. Er was direct contact met KPN, die hadden toch duidelijkheid moeten verschaffen? Was die vaststelling wellicht wel gedaan maar vervolgens weggegooid? Nu was het bewijs waardeloos, maar het werd toch "doorgedrukt".

Klaar? Welnee! In 2003 verordonneerde het Hof verschillende onderzoeken, die echter nooit tot uitvoering kwamen. En het "risico" in zich droegen de verdachte vrij te pleiten. Het laten uitvoeren van dergelijk onderzoek is de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie/Parket/Rechter-Commissaris (allemaal één pot nat) en tevens een fraaie escape-mogelijkheid om ongewenst onderzoek te vermijden. Misschien was het in de inleiding ingenomen standpunt over een "zaak van vertrouwen" wel al te naïef.

Op de website deemzet.nl zijn nog vele voorbeelden aan te treffen.

(<https://deemzet.nl/2/6/links.htm>)

(*) Veel fotomateriaal is te vinden op de beeldbank:

<https://deemzet.nl/beeldbank/index.htm>

Verwijzingen:

(a): <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#04>

(b): <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#02>

(c): <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#13>

(d): <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#22>

(e): <https://deemzet.nl/beeldbank/messentrekkerij/beeldbank.htm#18>

bloedvlekken: <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#18>

roze vlekken: <https://deemzet.nl/beeldbank/blousesporen/beeldbank.htm#27>

vouwen: <https://deemzet.nl/6/6/links.htm>

nagels: <https://deemzet.nl/beeldbank/DNA/nagelsporen/beeldbank.htm>

genegeerde opdrachten:

<https://deemzet.nl/beeldbank/verdwenen-bewijs/beeldbank.htm>

<https://deemzet.nl/beeldbank/geen-pottenkijkers/beeldbank.htm>